

1912-10-30

OPHAVSMAND/NØGLEPERSON

Højskolebladet, Niels Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:

Udklip

Arkivplacering:

Mappe 94 nr. 27

DOKUMENTINDHOLD

Artikel af Niels Skovgaard ang. Bøgebjergs statue af Grundtvig. Afventer transskription.

TRANSSKRIFTION

Afventer transskription.

så vidt ud og så højt op som en hovedstad i det hele kan vindes. Derfor flyttede jeg til København, derfor gav jeg mig for fem og tyve år siden til at virke her, og ikke for at lave mig et »levebrød«, hvad iøvrigt gymnastik dengang aldeles ikke var regnet for; — i ungdoms letsindighed (eller lyssindethed vil jeg hellere sige) tænkte jeg, at brødet fik jeg vel nok, og det har da heller aldrig fattedes.

N. H. Rasmussens institut fandt først husly i gymnastiksalen ved H. Gregersens skole på H. C. Ørstedesvej, men måtte allerede året efter ty til en større sal (det var det første år besøgt af 145 gymnaster).

I 1898 fik Institutet sin egen bygning (på Vordroffsvej) med en stor velmonteret gymnastiksal, men det har dog alligevel stadig været nødvendigt også at sætte gymnastikhold i gang i flere lejede sale (i 1911—12 deltog der ialt 1009 gymnaster i øvelserne).

N. H. R. har i de mange år stået i venligt forhold til de danske skytteforeninger, og en del af disses flinke gymnastikledere fik en tid deres uddannelse hos ham. Mange af dem har sikkert siden med interesse fulgt hans virksomhed i hovedstaden og glædet sig over den lingske friskgymnastiks fremgang dér i de rundte 25 år.

M. P. L.

Fra Tidsskrifterne.

Præsidentvalget i U. S.

I det norske Tidsskrift »Santiden« har Professor Halvdan Koht skrevet en Artikel om Præsidentvalget, der fandt Sted 5. November. Dets Resultat har været imodset med uhyre Spænding over hele Verden. Valget kan mulig få større Følger for Verdenshistorien end den blodige Balkankrig, der nu optager Europæerne heil. Prof. K. sammenligner den foreliggende Valgsituation med Situationen 1860, da Abraham Lincoln blev valgt, og Unionen sprængtes. Som den Gang er der tre Kandidater nu, og ligesom i 1860 er det en mægtig radikal Bevægelse, der bryder frem og sprænger de gamle Parti-aaand. Det er Folket — Arbejderne, Bønderne —, som rejser sig imod de store Rigdomsherrer — 1860 var det mod Trælleherrerne, 1912 er det mod Pengeherreerne.

1860 fremstod det unge republikanske Parti og har de ny radikale Ideer frem. 1912 vender Oprøret sig mod dette samme republikanske Parti. Fremskridtspartiet bryder ud af det og gaar til Kamp mod deres gamle Partivenner. Endnu holder det gamle demokratiske Parti sammen; men der er stærke Brydninger indenfor det, det er et andet, end det var før.

Professor K. advarer mod at forstaa Partinavnene europæisk, at tro, at Kampen mellem Demokrater og Republikanere er en Kamp mellem Venstre og Højre, fremskridtsvenlige og konservative. Skulde man sammenligne de amerikanske Partier med europæiske, burde man snarere bytte Navnene om. Men man kan ikke anvende europæiske politiske Betegnelser i amerikansk Politik. I U. S. har økonomiske Stridsspørgsmaal først og fremmest været Partierne imellem. Interessant redegør Forf. for de forskellige Partiers historiske Udvikling. Han skildrer, hvorledes det republikanske Parti i indeverende Sommer sprængtes, saa den konservative Del nu meder med den skikkelige Taft som Præsidentkandidat. Det er det Parti, som er i Forbund med Pengeherreerne og vel afhængigt af dem. De radikale Republikanere slutter sig sammen om Roosevelt. Deres Parti — Fremskridtspartiet — blev først dannet og organiseret i August Maaned. I Forhold til den korte Tid, det har bestaaet, har det fundet rivende Tilslutning. De Ideer, Partiet samler sig

om, har aabenbart fundet god Jordbund i brede Lag af Befolkningen. Og hvaa Ideerne ikke kan udrette, det kan Førgen. Roosevelt har endnu en Gang vist, at han kan røse en Folkestemming for sig i U. S. Han forstaar at tage Folket, og det forstaar ham. Han er Kød af dets Kød og Blod af dets Blod.

Indenfor det demokratiske Parti havde der ligeledes været Modsætning mellem en konservativ og en radikal Fløj. Den radikale sejrede, og med Begejstring og stort Sejrsaaab har Partiet arbejdet for dets kaarede Kandidat, Professor Woodrow Wilson, en særdeles tiltalende Personlighed, men en ny Mand i Politik. Han kom først ind i den for to Aar siden.

Hvis man vilde spørge, hvorfor det radikale Fremskridtsparti ikke gaar sammen med de radikale Demokrater, eftersom begge Partier kæmper for direkte Folkestyre, saa er Svaret, at Partierne paa betydningsfulde Punkter er uenige. Demokraterne er Frihandelsmænd, Fremskridtspartiet holder paa Bestyttelsestold, men vil, at den gennem høje Lønninger skal komme Arbejderne til gode. Begge Partier er imod Trustvælden. Demokraterne vil ligefrem hindre Trustdannelse og Handelsmonopoler, Fremskridtspartiet vil lade Trusterne leve, men sætte dem under Statskontrol. Og to af de værste Truster, Telefontruster og Transportselskaberne, ønsker Partiet overtagne af Staten. Roosevelt og hans Parti er endvidere radikalere end Demokraterne, naar de vil give Folket Magt over Domstolene og Lovfortolkningen og Mulighed for at afsætte Dommere, der i deres Virksomhed viser sig afhængige af det kapitalistiske Samfund. Roosevelt og Fremskridtspartiet kræver desuden radikale Arbejderlove — Mindsteløn og 8 Timers Arbejdsdag. Roosevelts Radikalisme peger frem mod Socialismen. Socialistiske Tanker er blevne en Stormagt i amerikansk Politik, skriver Professor K., og han slutter med følgende Udtalelse: Det er det mærkelige og skæbnsvangre ved den amerikanske Valgkamp i Aar, at den er en Kamp om Socialismen — om et Demokrati, som ikke bare vil have politisk Magt, men Herredomme over Landets Rigdom.

Johs. Fog-Petersen.

S. M. et ubegrundet nej, syntes jeg ikke om, og efter en del vaklen overfor, hvad jeg skulde svare, skrev jeg, at jeg ikke kunde imødekomme hans ønske, fordi jeg i tilfælde af en konkurrence vilde deltage i denne. På denne måde blev min tilbageholdenhed altså endt, og jeg har fra da af omtalt sagen lejlighedsvis, men uden at nævne statuens motiv eller tillade andre at se den end min husstand og de par mennesker, som stod model for mig til det nye udkast, som jeg gjorde, efter at indbydelse til konkurrence var udgået.

Hvad Sigurd Müller angår, da havde han, hvis jeg ikke tager meget fejl, allerede længe inden han fik mit afslag, foreslået en konkurrence, og hans henvendelse til mig om en udtalelse om Bøgebjergs arbejde viser i så fald tydeligt, at han, da han kom med konkurrenceforslaget, ikke har tænkt sig mig som deltager. Jeg har i flere år ikke talt med ham, og aldrig talt eller skrevet til ham om et grundtvig-mindesmærke, før i nævnte svar, eller ladet andre gjøre dette.

Angående min broder, som Bøgebjerg også retter beskyldninger imod, da har jeg i så ringe grad talt til ham om min deltagelse, at han først forstod, det var mit alvor, kort før indsendelsen af mit udkast, og da trak han sig straks ud af bedømmelsesudvalget. Han har, da jeg nævnede muligheden af at deltage og spurgte, om han vilde gjøre det samme, svarede mig, at det vilde han ganske vist ikke, men hvis en bestemt mand deltog og ønskede hans hjælp, vilde han yde den. Dette står vist i forbindelse med, at han finder, at det bør være den gamle Grundtvig, der fremstilles, medens jeg holder på, at det bør være Grundtvig i sin

manddomsalder, men det viser, at han ingenlunde har haft til hensigt at arbejde for, at netop jeg kom til at gjøre mindesmærket.

Hvad jeg her har oplyst, mener jeg mig tvungen til at fremkomme med. Imodgå Bøgebjergs forskellige påstande vil jeg ikke og kan heller ikke, da jeg kun kender så lidt af, hvad han har skrevet, men da Johannes Schrøder i sin smukke iver for at gøre ret og skel til alle sider vil rense Bøgebjerg helt for den »grimme insinuation«, vil jeg bede ham lægge mærke til en ting. Dengang jeg var hos Bøgebjerg, udtalte jeg, hvad jeg på det tidspunkt mente, at vistnok kun min broder evnede at løse den opgave, uden at jeg forøvrigt anede, om han havde lyst dertil.* Da så Sigurd Müller begyndte sine angreb, skrev Bøgebjerg straks offentligt og utvivlsomt ene begrundet på nævnte udtalelse af mig, at angrebet blev gjort, fordi Joakim Skovgård »skulde have« det arbejde. Her var altså øjeblikkelig påstanden om kliquen. Da det så viste sig, at min broder ikke tænkte på at gjøre en sådan statue, vendte Bøgebjerg det om til, at det var mig, som skulde have den. Må man dog ikke sige, at Bøgebjerg i alt fald har haft forbavsende let ved at tro på en klike. Om man så vil finde dette smukt eller grimt, beror på enhvers behag.

Foldalen, Norge, 30. oktober 1912.

Niels Skovgård.

* Skulde der være noget sandt i, hvad jeg dog aldrig har mærket noget til, at der, siden jeg kom med den udtalelse, »er drevet ivrig propaganda for den lære, at kun en Skovgård kan lave en Grundtvig«, da har Bøgebjerg selv givet folk den tanke, ved, uden at spørge mig om tilladelse, at bringe min udtalelse offentlig frem. Selv har jeg ikke nævnt det til andre end ham.

Cand. polyt. N. H. Rasmussens gymnastiske institut 1887-1912.

Helligtrekongersdag 1884 begyndte cand. polyt. N. H. Rasmussen at undervise i svensk gymnastik i det da nyopførte øvelseshus ved Vallekilde højskole og tre år senere, i efteråret 1887, begyndte han, efter at have gennemgået et fuldstændigt kursus ved det kgl. gymnastiske centralinstitut i Stockholm, sin virksomhed i København.

»Det gik således med den lingske gymnastik hos os«, skriver han i sin sidst udsendte beretning, »at den, som de lidt ældre vil mindes, hurtigt fængede ude i landet og snart havde vundet en stor kreds af venner og vejbrødere. Men skulde den ret vinde frem og engang blive alles her i Danmark, så måtte der sættes et arbejde ind paa at vinde hovedstaden for den,